

శ్రీః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ |

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ||

శ్రీమద్వాల్మీకీయరామాయణం

|| సుందరకాండం ||

అష్టావింశః సర్గః

This document* has been prepared by

Sunder Kidambi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

---

*This was typeset using L^AT_EX, skt, Itrans, and the **Tikanna** font.

శ్రీః
శ్రీసీతారామాభ్యాం నమః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
॥ సుందరకాండం ॥
అష్టావింశః సర్గః

విలపంత్యాః సీతాయాః ప్రాణపరిత్యాగాయోద్యమః

సా రాక్షసేంద్రస్య వచో నిశమ్య
తద్ రావణస్య ప్రియమప్రియార్తా ।
సీతా వితత్రాస యథా వనాంతే
సింహాభిపన్నా గజరాజకన్యా ॥ 5.28.1 ॥

సా రాక్షసీమధ్యగతా చ భీరు -
ర్వాగ్భిరభృశం రావణతర్జితా చ ।
కాంతారమధ్యే విజనే విస్మష్టా
బాలేవ కన్యా విలలాప సీతా ॥ 5.28.2 ॥

సత్యం బతేదం ప్రవదంతి లోకే
నాకాలమృత్యుర్భవతీ తి సంతః ।
యత్రాహమేవం పరిభర్త్యమానా
జీవామి యస్మాత్ క్షణమప్యపుణ్యా ॥ 5.28.3 ॥

సుఖాద్ విహీనం బహుదుఃఖపూర్ణ -
మిదం తు నూనం హృదయం స్థిరం మే ।
విదీర్యతే యన్న సహస్రధాద్య
వజ్రాహతం శృంగమివాచలస్య ॥ 5.28.4 ॥

నైవాస్తి నూనం మమ దోషమత్ర
 వధ్యాహమస్యాప్రియదర్శనస్య |
 భావం న చాస్యాహమనుప్రదాతు -
 మలం ద్విజో మంత్రమివాద్విజాయ || 5.28.5 ||

నూనం మమాంగాన్యచిరాదనార్యః
 శస్తైః శితైశ్చేత్స్యతి రాక్షసేంద్రః |
 తస్మిన్ననాగచ్ఛతి లోకనాథే
 గర్భస్థజంతోరివ శల్యకృంతః || 5.28.6 ||

దుఃఖం బతేదం నను దుఃఖితాయా
 మాసౌ చిరాయాభిగమిష్యతో ద్వా |
 బద్ధస్య వధ్యస్య యథా నిశాంతే
 రాజోపరోధాదివ తస్కరస్య || 5.28.7 ||

హా రామ హా లక్ష్మణ హా సుమిత్రే
 హా రామమాతః సహ మే జనన్యః |
 ఏషా విపద్యామ్యహమల్పభాగ్యా
 మహార్ణవే నౌరివ మూఢవాతా || 5.28.8 ||

తరస్వినౌ ధారయతా మృగస్య
 సత్త్వేన రూపం మనుజేంద్రపుత్రౌ |
 నూనం విశస్తౌ మమ కారణాత్ తౌ
 సింహార్షభౌ ద్వావివ వైద్యుతేన || 5.28.9 ||

నూనం స కాలో మృగరూపధారీ
 మామల్పభాగ్యాం లులుభే తదానీం |
 యత్రార్యపుత్రౌ విససర్జ మూఢా
 రామానుజం లక్ష్మణపూర్వజం చ || 5.28.10 ||

హా రామ సత్యవ్రత దీర్ఘబాహో
 హా పూర్ణచంద్రప్రతిమానవక్త్ర
 హా జీవలోకస్య హితః ప్రియశ్చ
 వధ్యాం న మాం వేత్సి హి రాక్షసానాం || 5.28.11 ||

అనన్యదేవత్వమియం క్షమా చ
 భూమౌ చ శయ్యా నియమశ్చ ధర్మే |
 పతివ్రతాత్వం విఫలం మమేదం
 కృతం కృతఘ్నోష్యివ మానుషాణాం || 5.28.12 ||

మోఘూ హి ధర్మశ్చరితో మమాయం
 తథైకపత్నీత్వమిదం నిరర్థకం |
 యా త్వాం న పశ్యామి కృశా వివర్ణా
 హీనా త్వయా సంగమనే నిరాశా || 5.28.13 ||

పితుర్నిదేశం నియమేన కృత్వా
 వనాన్నివృత్తశ్చరితవ్రతశ్చ |
 స్త్రీభిస్తు మన్యే విపులేక్షణాభిః
 సంరంస్యసే వీతభయః కృతార్థః || 5.28.14 ||

అహం తు రామ త్వయి జాతకామా
 చిరం వినాశాయ నిబద్ధభావా |
 మోఘం చరిత్వాథ తపో వ్రతం చ
 త్యక్త్యామి ధిగీవితమల్పభాగ్యాం || 5.28.15 ||

సంజీవితం క్షిప్రమహం త్యజేయం
 విషేణ శస్త్రేణ శితేన వాపి |
 విషస్య దాతా న తు మేఽస్తి కశ్చి -
 చ్చస్త్రస్య వా వేశ్మని రాక్షసస్య || 5.28.16 ||

శోకాభితప్తా బహుధా విచింత్య
 సీతాథ వేణీగ్రథనం గృహీత్వా |
 ఉద్బద్ధ్య వేణ్యుద్గ్రథనేన శీఘ్రం -
 మహం గమిష్యామి యమస్య మూలం || 5.28.17 ||

ఉపస్థితా సా మృదుసర్వగాత్రీ
 శాఖాం గృహీత్వా చ నగస్య తస్య |
 తస్యాస్తు రామం ప్రవిచింతయంత్యా
 రామానుజం స్వం చ కులం శుభాంగ్యాః || 5.28.18 ||

తస్యా విశోకాని తదా బహూని
 ధైర్యార్జితాని ప్రవరాణి లోకే |
 ప్రాదుర్నిమిత్తాని తదా బభూవుః
 పురాపి సిద్ధాన్యపలక్షితాని || 5.28.19 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే అష్టావింశః సర్గః ||